

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van Partij Veilig Maastricht
de heer R.A.H. Betsch
de heer John Voorst
de heer Pascal Ruijters

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake de Maas als bron
voor drinkwater.

DATUM
9 oktober 2024
Verzonden: 09-10-2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
GH (Gerard) Wijnands

TELEFOONNUMMER
043 350 5242

ONZE REFERENTIE
2024.03060

E-MAILADRES
Gerard.Wijnands@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Betsch, Voorst en Ruijters.

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft, de beantwoording van deze vragen is tot stand gekomen met medewerking van het Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Vraag 1:

Via diverse mediakanalen bereiken ons zorgen die de drinkwaterbedrijven uiten over de waterkwaliteit van de Maas.

Volgens het rapport van RIWA-Maas schaadst vooral de lozing van industrieel afvalwater de Maas. De Maas als bron van drinkwater van zeven miljoen mensen wordt niet effectief beschermd. Door verouderde en onvolledige vergunningen is veelal onbekend welke schadelijke stoffen er waar in het water terechtkomen. Vooral lozingen van stoffen zoals PFAS vormen een groot probleem. Industrieel afvalwater wordt zowel via de riolering als direct in rivierwater geloosd. Daarvoor hebben bedrijven een vergunning nodig. Maar volgens RIWA-Maas is een groot deel van de bestaande lozingsvergunningen verouderd. Waardoor het niet zichtbaar is welke schadelijke stoffen bedrijven mogelijk nog meer lozen.

Bent u op de hoogte van verouderde vergunningen waardoor er geen inzicht is welke schadelijke stoffen en waar in het water terecht komen? Zo ja, van wanneer en welke acties hebt u hiervoor ondernomen? Zo nee, welke acties gaat u ondernemen en op welk tijdstip?

Antwoord 1:

Het is van belang om te melden dat er in Limburg in totaal vijf partijen zijn die een bevoegdheid hebben ten aanzien van het lozen van afvalwater op, al dan niet indirect, de Maas. Het water in de Maas wordt gevoed vanuit het regionaal beekstelsel en maakt dus deel uit van het stroomgebied van de Maas. In onderstaand overzicht worden de partijen aangegeven die een rol hebben in het bewaken van de algehele waterkwaliteit.

- *Het rijk stelt algemene regels op ten aanzien van lozingen en het vergunnen daarvan.*
- *Rijkswaterstaat (RWS) is het bevoegd gezag voor directe lozingen op de Maas. Hiervoor heeft de lozer dus een vergunning nodig van RWS.*

DATUM
9 oktober 2024

- *Het Waterschap Limburg is bevoegd gezag voor directe lozingen op het regionale oppervlaktewater. Het Waterschap Limburg vergunt bijvoorbeeld een directe lozing op de Geul.*
- *De Provincie Limburg is bevoegd gezag voor de indirecte lozingen van zwaardere industrie. Dit zijn lozingen die via de rioolwaterzuivering weer in het oppervlaktewater terecht komen. Het gegeven dat deze lozingen via de rioolwaterzuivering in het oppervlaktewater terecht komen, betekent niet dat deze volledig 'schoon' zijn. De zuivering is in de basis ingericht voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater.*
- *De gemeente, of indirect de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL, voorheen RUD zuid Limburg), voert namens de bevoegde gezagen de VTH taken uit voor lozingen op de riolering. Deze lozingen komen via de rioolwaterzuivering weer in het oppervlaktewater.*

Voor wat betreft uw verwijzing naar het RIWA (Vereniging van Rivier-waterbedrijven) rapport heeft de ODZL een reactie geschreven, de ODZL reageert hierop als volgt:

“Voor zover bekend zijn er geen verouderde vergunningen. Vanuit de media en RIWA (Vereniging van Rivier-waterbedrijven) wordt gesproken over ‘verouderde’ vergunningen. Dit dient enigszins genuanceerd te worden, het gaat daarin immers ook om de nieuwe inzichten m.b.t. bepaalde nieuwe vervuulende stoffen. Het scala aan gevaarlijke stoffen (waaronder de zogenaamde “zeer zorgwekkende stoffen”) breidt zich met de tijd (snel) uit. Door deze ontwikkeling staan niet alle te lozen stoffen in vigerende vergunningen en is ook ondoenlijk om dit in vergunningen overal actueel te houden. Volgens de ODZL worden in het RIWA-rapport diverse onjuiste uitspraken gedaan. Zo zijn de gevaarlijke stoffen in de Maas niet enkel geloosd door de vergunning plichtige bedrijven, maar lozen huishoudens onbewust ook veel gevaarlijke stoffen. Zo is onlangs geconstateerd dat wasmiddel in het afvalwater uiteenvalt in bepaalde andere milieugevaarlijke stoffen. Ook wordt gesteld dat als een stof niet opgenomen is in de vigerende vergunning deze niet geloosd mag worden. Deze stelling is onterecht daar een activiteit met milieugevolgen is vergund en daarmee ook de bijbehorende stoffen die vrijkomen. Het feit dat er geen norm is opgenomen betekent niet dat ze niet geloosd mogen worden, het betekent dat voor deze nieuwe stoffen nog normen moeten worden gesteld.”

In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke partij welke acties onderneemt met betrekking tot de vergunningen en de waterkwaliteit.

Waterschap Limburg.

Door het waterschap wordt momenteel een plan van aanpak ontwikkeld voor de actualisering van de directe lozingsvergunningen. Het waterschap is voornemens om uiterlijk 2025 te starten met uitvoering. Verder werkt het waterschap mee aan initiatieven vanuit de Schone Maaswaterketen om de stand van zaken ten aanzien van indirecte lozingen in beeld te brengen. Op deze manier probeert het waterschap een bijdrage te leveren aan een betere bescherming van regionale wateren en de Maas als bron voor drinkwater.

Momenteel is het rijk bezig met het Kaderrichtlijn Water (KRW) impulsprogramma. Hierin worden enerzijds de algemene regels van het Rijk en de toetsingskaders die bevoegde gezagen moeten hanteren tegen het licht gehouden. Het doel is om ze in lijn te brengen met de doelen van de KRW (inclusief het voldoende veiligstellen van de drinkwatervoorziening). Anderzijds is het aan regionale overheden om lozingsvergunningen ‘KRW-proof’ te maken.

Rijkswaterstaat.

Sedert enkele jaren is RWS gestart met het bezien en indien nodig herzien van de lozingsvergunningen. Bij het bezien van een vergunning wordt beoordeeld of de vergunde situatie nog goed aansluit bij de huidige praktijk van het bedrijf en of de lozing nog voldoet aan de vigerende

DATUM
9 oktober 2024

wet- en regelgeving, waaronder de KRW en de Beste Beschikbare Technieken (BBT). Óf een vergunning moet worden herzien wordt pas duidelijk bij het bezien van de vergunning. Soms is herzien niet noodzakelijk, omdat een vergunning nog steeds actueel is. Bij het bezien of herzien geeft RWS prioriteit aan de lozingsvergunningen die het meest relevant zijn voor het behalen van de KRW-doelen in 2027. De vergunningen, die hieraan in de weg kunnen staan, worden tijdig vóór eind 2027 bezien en indien nodig herzien. Dit geldt o.a. voor IPPC¹ bedrijven en afvalverwerkers. Voor de overige vergunningen geldt dat deze uiterlijk eind 2029 zijn bezien en uiterlijk in 2033, waar nodig, zijn herzien. Conform bovengenoemde planning zullen alle bedrijven op termijn beschikken over een actuele vergunning. RWS controleert op regelmatige basis het naleefgedrag van de vergunning en analyseert ook selectief andere parameters die niet als lozingseis in de vergunning staan vermeld.

Voor alle directe lozingen op een “oppervlaktewater” (en daar behoort de Maas ook toe) geldt volgens de Nederlandse wet- en regelgeving dat zowel de vergunningverlening als het toezicht plaatsvindt door het daartoe bevoegde gezag en dat is meestal RWS en in bepaalde gevallen het desbetreffende Waterschap.

Een actueel overzicht van de directe lozingsvergunningen van RWS en waterschappen is te vinden in de atlas van de Schone Maas Waterketen:

<https://smwk.maps.arcgis.com/apps/dashboards/a8dff89b11ee443abd7010a672af6ebf>

Omgevingsdienst Zuid Limburg en gemeente.

Onze invloedssfeer als gemeente beperkt zich in dit geval enkel tot de zgn. indirecte lozingen door bedrijven. De gemeenten zijn via de omgevingsdiensten verantwoordelijk voor deze lozingsvergunningen, inclusief toezicht en handhaving. Hiervoor worden in bepaalde gevallen (door of namens de gemeente) lozingsvoorschriften in de milieuvergunning opgelegd. Bij het tot stand komen van deze lozingsvoorschriften wordt in overleg met onze ketenpartners en wettelijk adviseurs (waterschappen / RWS) bepaald welke voorschriften hiervoor worden opgenomen en waar mogelijk aanscherping van eisen noodzakelijk is. Het merendeel van de bedrijven is echter meldingsplichtig en dat betekent dat zij op dit punt moeten voldoen aan de landelijk opgestelde regels van het zgn. Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL). In dit BAL staan echter onvoldoende eisen opgenomen ten aanzien van het lozen van alle gevaarlijke afvalstoffen, hetgeen kan leiden tot lozing van bepaalde significante chemische stoffen.

Vraag 2:

Wij vinden het van essentieel belang dat de waterkwaliteit van de Maas effectief bewaakt wordt, en alle bedrijven beschikken over dezelfde vergunning. Bent u het met ons eens dat het niet alleen gevaarlijk is omdat er 500 miljard liter water jaarlijks uit de Maas wordt gehaald voor ons drinkwater, maar het ook oneerlijk is tegenover bedrijven die hun zaken goed op orde hebben? Bent u bereid haast te maken met de controle en aanpassingen van de vergunningen?

¹ De IPPC-richtlijn of richtlijn 1996/61/EC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control, geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. Ze maakt deel uit van het Europese milieurecht. Ze bestaat uit een set regels om industriële installaties te controleren.

DATUM
9 oktober 2024

Antwoord 2:

Zie ook de beantwoording van vraag 1.

Voor wat betreft de bewaking van de waterkwaliteit heeft RWS gereageerd en onderstaande reactie gegeven: "RWS bewaakt de waterkwaliteit van de Maas via online bewaking op meetstation Eijsden en via periodieke monitoring van het oppervlaktewater op diverse monitoringspunten".

<https://www.aqualarm.nl/apwp/#/locations/EIJS>

<https://waterinfo.rws.nl/#/nav/expert>

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap